

LANDSBYGGEFONDEN

Strategisk samarbejdsaftale om boligsocial indsats

Områdets navn:

Frydenlund og Vandtårnsområdet

Aftalens parter:

Boligkontoret Århus
AAB
Ringgården
AlmenBo
Århus Kommune

Samarbejdsaftalen gælder fra - til:

1. januar 2018-31. december 2022

Underskrifter:

29/8-17

Dato

Direktør Morten Homann, Boligkontoret Århus

28/8-17

Dato

Direktør Anders Rønnebro, AAB

17/8-17

Dato

Direktør Palle Jørgensen, Ringgården

10-08-2017

Dato

Direktør Steffen Espersen, AlmenBo Aarhus

30/8-2017

Dato

Århus Kommune

Aftaledokumenter

Det er et krav, at der udarbejdes en **strategisk samarbejdsaftale** for at opnå Landsbyggefondens støtte til boligsocial indsats. Aftalen forpligter kommune og boligorganisationer i forhold til samarbejde, herunder formulering og opfyldelse af fælles mål for indsatsen.

Ændringer i den strategiske samarbejdsaftale skal godkendes af Landsbyggefonden.

Konkrete aftaler om specifikke aktiviteter mellem den boligsociale indsats og de lokale kommunale institutioner, foreninger eller andre aktører skal fastlægges i særskilte **delaftaler** for hvert indsatsområde, der hører under den strategiske samarbejdsaftale.

Bestyrelsen for den boligsociale indsats skal i den forbindelse sikre, at delaftalerne til hver en tid understøtter den strategiske samarbejdsaftale samt afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet. Ajourførte delaftaler skal til enhver tid kunne rekvireres af Landsbyggefonden.

Følgende dokumenter skal vedlægges denne strategiske samarbejdsaftale og uploades på <http://driftsstoette.lbf.dk>:

- En delaftale for hvert af de valgte indsatsområder udarbejdet i skabelonerne fra <http://driftsstoette.lbf.dk>
- Et budget udarbejdet i skabelonen fra <http://driftsstoette.lbf.dk>
- Et organisationsdiagram
- Et kommissorium for bestyrelsen
- Et bilag med Boligsociale Data for boligområdet på tilsagnstidspunktet hentet fra <https://lbf.dk/selvbetjening/boligsociale-data/>
- En beredskabsplan jf. regulativets § 6 udarbejdet i skabelonen fra <http://driftsstoette.lbf.dk>
- En milepælsplan
- Aktivitetsskemaer udarbejdet i <http://driftsstoette.lbf.dk>

1. Formål med og rammer for den boligsociale indsats

29. maj 2017 vedtog Magistraten, Aarhus Kommune, efter oplæg fra bestyrelsen for de boligsociale helhedsplaner en fælles strategi for indsatsen i byens udsatte boligområder. Strategien er blevet til i samarbejde mellem Aarhus Kommune og byens almene boligorganisationer. I den kommende tid arbejdes på en konkret udmøntning af strategien. Allerede nu udpeger strategien imidlertid hovedmålene for kommunens og boligorganisationernes arbejde i de udsatte boligområder. Det drejer sig om: 1. Flere i uddannelse. 2. Flere i beskæftigelse. 3. Styrket medborgerskab. 4. Flere boliger i den blandede by (da målet om flere boliger i den blandede by ikke har direkte indvirkning på den boligsociale indsats, udfoldes dette punkt ikke herunder).

1. Flere i uddannelse

Stadigt flere unge i udsatte boligområder får en ungdomsuddannelse. Der er dog stadig et gab mellem unge i udsatte boligområder og alle andre unge i Aarhus. Uddannelse er en central nøgle til en god færd videre i livet. Derfor skal flere unge fra udsatte boligområder komme godt igennem grundskolen og gennemføre en ungdomsuddannelse. For at det kan lykkes, skal der være et fortsat fokus på bl.a. forebyggelse og tidlig indsats; dannelse og opbygning af kompetencer i 0-18 års perspektiv; fokus på udsatte børn og unge; helhedstænkning omkring familier; samt et tæt samarbejde mellem forældre, dagtilbud, skole, uddannelsesinstitutioner, civilsamfund og boligforeninger. Det er vigtigt, at kommunen og boligorganisationerne har et tæt samarbejde med civilsamfundet og relevante aktører på uddannelsesområdet for at lykkes med indsatsen.

2. Flere i beskæftigelse

Markant færre er i job i udsatte boligområder end i resten af Aarhus. En del borgere er blevet klienter og lever på kanten af samfundet uden et job. Det skal vi gøre noget ved. Alle, der kan, skal bidrage til fællesskabet. Beskæftigelse er godt for den enkeltes forsørgelse og muligheder i livet, det er godt for virksomhederne, og det er godt for samfundet. En flerstrengt indsats skal få flere borgere fra udsatte boligområder i job. Der vil blive taget udgangspunkt i det, vi allerede ved virker. Samtidig skal der også være mulighed for at prøve nye løsninger af. Der skal bl.a. være fokus på tæt virksomhedssamarbejde; særligt fokus på unge, herunder fritidsjob; iværksætteri; "job først" som tilgang samt et tæt samarbejde på tværs af sektorer.

3. Styrket medborgerskab

Den centrale tilgang er et ønske om at "aktivere" det aktive medborgerskab hos beboerne fx ved at blive bevidst om egne ressourcer, tage styring på eget liv og fremtid, og dermed bidrage aktivt til fællesskabet. Det er også at opleve sig som en del af et fællesskab og at inkludere andre i fællesskabet.

Nærværende strategiske samarbejdsaftale om det boligsociale arbejde i Vandtårnsområdet og Frydenlund i årene 2018-2022 bygger på ovennævnte fælles strategi for indsatsen i byens udsatte boligområder. Formålet med den boligsociale helhedsplan i Frydenlund og Vandtårnsområdet 2018-2022 er således også at fokusere på beskæftigelse, uddannelse og styrket medborgerskab (og forudsætningen herfor – trivsel og tryghed). Frydenlund og Vandtårnsområdet er inde i en positiv udvikling. Eksempelvis har udviklingen i andelen af beboere med tilknytning til arbejdsmarkedet de seneste år været mere positiv i Frydenlund og Vandtårnsområdet end i resten af Aarhus og i den almene sektor generelt. Kriminaliteten er ikke alarmerende høj. Og flere småbørn tilknyttes dagtilbud. Der er dog også stadig forhold, som vi er nødt til at gøre noget ved: De unge fra Frydenlund og Vandtårnsområdet er stadig et godt stykke vej fra at komme lige så godt ud af folkeskolen og videre i uddannelsessystemet som andre unge i Aarhus. Vi har også en gennemgående udfordring med fysisk og mental sundhed og trivsel – også i familierne, hvor sundheden har betydning for den tidlige forebyggende indsats og risikerer at blive en barriere for det aktive medborgerskab og evnen til at imødegå andre sociale problemstillinger. Endelig er mistilliden og utrygheden – både den oplevede utryghed og den utryghed, der kommer af negativ opførsel – er markant i både Frydenlund og Vandtårnsområdet.

Med den boligsociale helhedsplan 2018-2022 ønsker vi at tage endnu et stort skridt mod fremtidssikringen af Frydenlund og Vandtårnsområdet som attraktive, socialt bæredygtige og trygge boligområder. Vi skal have de sidste unge godt igennem uddannelsessystemet og i den forbindelse både arbejde med børnene og de unge selv, men også med en familierettet, tidlig forebyggende indsats. Vi vil styrke medborgerskabet, trygheden og

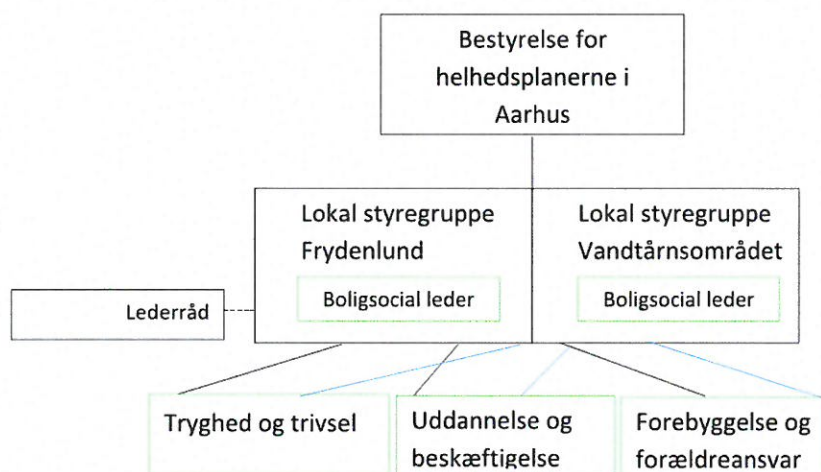
den gensidige tillid, de forskellige beboergrupper imellem. Som boligorganisationer og kommune prioriterer vi altid at samarbejde og understøtte den eksisterende indsats, udnytte synergieffekter og undgå parallelindsatser.

2. Organisering

Parterne bag den strategiske samarbejdsaftale skal etablere en projektorganisation med en ansvarlig **bestyrelse** for gennemførelsen af den boligsociale indsats, således at en **entydig og kompetent ledelse** kan sikre koordinering og styring af den lokale indsats og prioritere på tværs af alle niveauer og organisationer, - herunder boligorganisationer, boligafdelinger og kommune jf. regulativets § 6, stk. 6.2.

Under bestyrelsen kan der etableres en eller flere (tematiske/geografiske) følgegrupper.

Beskrivelsen af organiseringen skal suppleres med et organisationsdiagram. Endvidere skal det beskrives i kommissoriet, hvordan sekretariatsbetjening af bestyrelsen vil foregå.

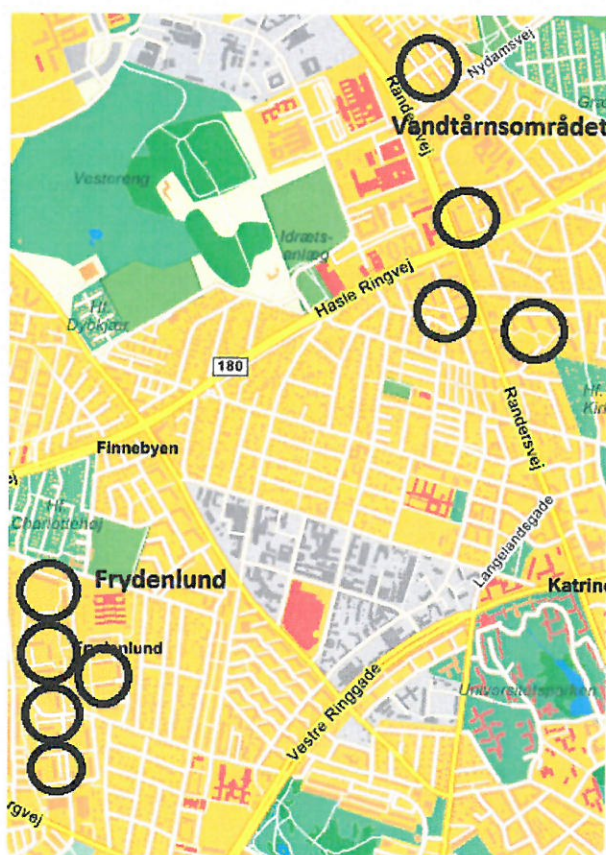
De boligsociale helhedsplaner i Aarhus er fra 2016 samlet under én fælles bestyrelse, som går på tværs af Aarhus Kommune, boligorganisationerne og BL's 5. kreds. Bestyrelsen består af boligorganisationsdirektører, relevante chefer og ledere fra Aarhus Kommune og formand og næstformand for BL's 5. kreds. Bestyrelsens opgave er at sikre koordinering af den lokale indsats samt en entydig og kompetent ledelse af de boligsociale helhedsplaner og en fælles hæftelse for gennemførelsen, så helhedsplanerne gennemføres målrettet og effektivt. Det betyder i praksis, at bestyrelsen løbende monitorerer Vandtårnsområdet og Frydenlund, følger de boligsociale data fra Landsbyggefonden og målopfyldelsen i den strategiske aftale og bidrager til at påpege og løse eventuelle udfordringer med målopfyldelsen.

De to lokale styregrupper i Vandtårnsområdet og Frydenlund – hvori er repræsenteret den boligsociale leder, de primære kommunale samarbejdspartnere, de involverede afdelingsbestyrelser og en repræsentant fra Det Boligsociale Fællessekretariat – har ansvar for implementeringen af delaftalerne. Styregrupperne har således ansvar for at påpege behov og barrierer, der forhindrer helhedsplanens målopfyldelse, overfor bestyrelsen.

Når vi i Frydenlund og Vandtårnsområdet opererer med to styregrupper, skyldes det, at Frydenlund og Vandtårnsområdet er placeret med geografisk afstand og kun i begrænset omfang følger den kommunale distriktsopdeling. Frydenlund og Vandtårnsområdet dækkes således af fem skoledistrikter, fire dagtilbuds-distrikter, tre sundhedsplejedistrikter, to fritids- og ungdomsskole-distrikter og to områdeledere i børne- og ungeforvaltningen. For at sikre fokus og dynamik i styregrupperne har vi på den baggrund valgt at have to lokale styregrupper. Med to styregrupper, der deler samme delaftaler, opstår en koordineringsopgave, som løftes ved, at den boligsociale leder løbende orienterer begge styregrupper om hele indsatsens status og fremdrift – også de indsatser, der kun foregår i en del af området. Derudover planlægges mindst én gang årligt – og derudover efter behov – møder, hvor alle samarbejdspartnerne omkring de enkelte delaftaler mødes og med udgangspunkt i et samlet blik på delaftalen diskuterer fremdrift, udfordringer og muligheder i delaftalens fokuspunkter.

Centrum for det boligsociale arbejde i Frydenlund er Frydenlund Fælleshus, der ligger centralt i Frydenlund. De fire afdelinger i Vandtårnsområdet ligger spredt på hver deres side af trafikknudepunktet Randersvej/Ringvejen. Vandtårnsområdets spredning nødvendiggør tre lejemål til boligsociale aktiviteter.

Kasserne "Tryghed og trivsel", "Uddannelse og beskæftigelse" og "Forebyggelse og forældreansvar" nederst i organisationsdiagrammet henviser til, at der også udenfor styregruppemøderne, på mere daglig basis, og i nogle tilfælde som forberedelse til styregruppemøderne, foregår bilateral koordinering imellem den boligsociale leder og de relevante kommunale samarbejdspartnere. Dette er nødvendigt blandt andet af hensyn til

de fælles ansættelser. "Lederråd" henviser til Frydenlund Lederråd, der ikke har nogen formel plads i styringskæden for den boligsociale helhedsplan – derfor den stiplede linje – men som ikke desto mindre nævnes her, da det er et væsentligt forum for koordinering i Frydenlund. En koordinering, der også involverer aktører, der ikke har nogen direkte aktie i aktiviteterne i den boligsociale helhedsplan.

Boligkontoret Århus er af de almene boligorganisationer i Frydenlund og Vandtårnsområdet valgt som tovholder for en kommende helhedsplan. Boligkontoret Århus er ansvarlig for helhedsplanens økonomi. Boligkontoret Århus ansætter en boligsocial leder til at varetage den daglige ledelse af det boligsociale arbejde. Den boligsociale leder er personaleleder for de boligsociale medarbejdere (jf. dog særlige forhold omkring de delte ansættelser) og refererer til Boligkontoret Århus' direktør.

3. Samspil med øvrige tiltag og indsatser i lokalområdet

Det tæt koordinerede samspil imellem de boligsociale aktiviteter og den kommunale kernerdrift er et væsentligt element i det boligsociale arbejde i Vandtårnsområdet og Frydenlund. Vi har et mål om at samarbejde og samskabe, udnytte synergieffekter og undgå parallelindsatser. Dette kræver en tæt koordinering og gensidig informationsudveksling, hvilket i praksis finder sted på flere måder. Væsentligst er naturligvis styregrupperne. I Frydenlund spiller Lederrådet derudover en vigtig rolle for koordineringen. Her mødes relevante ledere, herunder den boligsociale leder, 3-4 gange årligt og diskuterer, hvordan det går i området – og der igangsættes fælles tiltag i relation til områdets problemstillinger. I Vandtårnsområdet deltager det boligsociale arbejde i distriktssamarbejds møderne, ligesom der løbende gøres status med de primære kommunale aktører i området.

Der er aktuelt ingen fysisk renoveringsindsats med betydning for den boligsociale helhedsplan i Frydenlund og Vandtårnsområdet. Derimod er boligorganisationerne og Aarhus Kommune enedes om at anvende fleksibel udlejning (der giver ansøgere i job/uddannelse fortrinsret til ledige almene boliger) i Frydenlund og Vandtårnsområdet med henblik på at understøtte målene i den boligsociale indsats.

4. Boligsociale Data – Tværgående målinger (centralt genererede målinger)

Landsbyggefonden indhenter årligt en status på en række målinger på relevante indikatorer for hvert enkelt boligområde. Målingerne er tilgængelige for bestyrelsen for den enkelte boligsociale indsats via <https://lbf.dk/selvbetjening/boligsociale-data/>.

Der er tale om registerbaserede målinger, der går på tværs af alle boligsociale indsatser på landsplan, som modtager støtte fra 2015 til 2018-midlerne.

Målingerne giver en karakteristik af udfordringerne i boligområdet - herunder de målgrupper, som indsatsen skal skabe forandringer for. Det samlede billede af målingerne er et udtryk for en "temperaturmåling" for området og således et redskab til den løbende monitorering.

Målingerne kan evt. indarbejdes i den strategiske samarbejdsaftale og dermed få status

af resultatmål for indsatsen.

Det er en forudsætning for tildeling af midler fra Landsbyggefonden, at bestyrelsen for den boligsociale indsats løbende følger, hvordan disse målepunkter udvikler sig.

5. Indsatsområder

I dette afsnit skal det fremgå, hvilke af de fire mulige indsatsområder der indgår i den boligsociale indsats.

Under hvert indsatsområde skal **problemkomplekset** for indsatsområdet, det overordnede **formål** samt de konkrete **mål** for indsatsområdet beskrives. Herudover skal det angives, hvilke **succeskriterier** (lokalt opstillede målinger) parterne i fælleskab fastsætter for den boligsociale indsats samt **datakilden** for disse. Målene skal sættes for den fireårige periode, hvor den boligsociale indsats forløber.

Mål og succeskriterier skal primært vedrøre forandringer for boligområdet/udvalgte målgrupper, men kan også inkludere fx styrket samarbejde og metodeudvikling. Succeskriterier kan være af såvel kvantitativ som kvalitativ art.

Bestyrelsen har ansvar for at følge op på mål og succeskriterier inden for de valgte indsatsområder samt de Boligsociale Data. Som en del af den årlige revision i forbindelse med regnskabsaflæggelse skal boligorganisationen over for revisionen dokumentere, at der løbende følges op på dette (jf. vejledningen side 7, ad.1).

Den konkrete handleplan med aktiviteter for hvert indsatsområde fastlægges i særskilte delaftaler – én delaftale pr. indsatsområde. Indholdet i delaftalerne skal således lede hen imod de opsatte formål og mål i nærværende strategiske samarbejdsaftale samt fastlægge den indbyrdes ansvars- og rollefordeling mellem de parter, der er involveret i indsatsen.

5.1 Tryghed og trivsel

Problemkompleks for indsatsområdet

Tryghed og trivsel er mange ting. Tryghed kan både hænge sammen med objektive forhold som kriminalitet og synlig normafvigende adfærd (fx hærværk eller tilråb fra gaden). Men tryghed kan også have en mere subjektiv side, den oplevede tryghed, som blandt andet har at gøre med, hvem man er som person. Manglende tillid, kendskab og forståelse forskellige beboergrupper imellem spiller også ind på den oplevede tryghed og på områdets trivsel. På hvilken måde den oplevede tryghed, den kriminalitets-forårsagede tryghed og tilliden og trivslen hænger sammen i Vandtårnsområdet og Frydenlund kan vi ikke sige entydigt på baggrund af det foreliggende datamateriale. Vi ser således frem til at inddrage Landsbyggefondens trygheds-survey i målretningen af aktiviteterne i indsatsområde Tryghed og trivsel.

Noget ved vi dog. Kriminalitetsscoren er politiets indikator for kriminalitetsniveauet og består af det samlede antal hændelser vægtet for alvorlighedsgraden af den enkelte hændelse set i forhold til antal beboere i området. Jo højere score, jo mere utrygt vurderes et område at være.

Kriminalitets-score 2010-2015

Område	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Frydenlund	5	6	5	5	5	4
Vandtårnsområdet	5	8	6	5	8	8
Gennemsnit af boligområder i kategoriseringsmodellen	7	6	6	7	7	6

Kriminalitetsscoren for Frydenlund og Vandtårnsområdet viser, at kriminaliteten nok er til stede og relevant, men også at den ikke har noget meget bekymrende omfang. Den viser også, at kriminaliteten er mest markant i Vandtårnsområdet. Endelig viser grafen for Vandtårnsområdet, med sine udsving i kriminalitetsscoren, at kriminaliteten blusser op i perioder og dæmpes i andre perioder. Med til billedet hører et ikke uvæsentligt mørketal bestående af hændelser, som politiet ikke får kendskab til, men som ikke desto mindre præger beboernes trivsel og tryghed.

I tilknytning til ovenstående tabel og graf bemærkes, at andelen af 10-17-årige, som er blevet sigtet mindst én gang for overtrædelser af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer er 1,6 % i Vandtårnsområdet og Frydenlund mod 0,9 % i Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet (Kilde: Landsbyggefondens boligsociale data.)

På trods af at kriminaliteten ikke er registreret meget markant i Frydenlund og Vandtårnsområdet, er der i boligorganisationernes vurdering en markant oplevelse af utryghed i området. Den oplevede utryghed er mest markant i Frydenlund, Reginehøj og Kalmargade. I Frydenlund og Kalmargade har Boligkontoret Århus – på foranledning af mange beboerhenvendelser – flere gange de senere år afholdt tryghedsmøder og i samarbejde med Gadeplan Aarhus og Østjyllands Politi forsøgt at adressere utrygheden. Boligkontoret Århus kan ligeledes konstatere, at en markant andel af fraflytterne angiver utryghed som begrundelse for at flytte fra Kalmargade.

Denne utryghed handler i boligorganisationernes optik om to ting: Utrygheden har at gøre med større grupper af unge, der forsamles i primært Kalmargade, Frydenlund og Reginehøj (tidligere også på Illerupvej), og som ikke opfører sig hensigtsmæssigt i deres relation til andre beboere (uden at der dog nødvendigvis er tale om egentlig kriminalitet).

Derudover handler utrygheden om en udbredt mistillid, irritation og mangel på forståelse især imellem de unge og de ældre beboere, men også imellem beboere med forskellige kulturelle baggrunde. Frydenlund og Vandtårnsområdet er beboersammensætningsmæssigt uhomogene boligområder med en stor gruppe unge beboere med anden etnisk baggrund end dansk og en relativ overrepræsentation af ressourcetsvage voksne beboere – sammenlignet med Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet. Dette fører utryghed, mistillid, et underskud af lokal sammenhængskraft og konfliktpotentiale med sig. Et par nøgletal i den forbindelse: 24,3 % af beboerne i Vandtårnsområdet og Frydenlund er 0-17 år. Det tilsvarende tal for Aarhus Kommune samlet set er 18,8 %. 70,9 % af de unge i alderen 7-17 år i Frydenlund og Vandtårnsområdet er indvandrere eller efterkommere af indvandrere, hvorimod det tilsvarende tal for Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet er 19,6 % (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017). Ser vi på den ældre beboergruppe i Frydenlund og Vandtårnsområdet, 65 år og ældre, så er 70,2 % af dansk oprindelse. I Frydenlund og Vandtårnsområdet bor med andre ord rigtig mange unge mennesker med etnisk minoritetsbaggrund og mange ældre beboere med dansk etnisk baggrund.

Dertil kommer, at 25,7 % af de voksne beboere i alderen 18-64 år i Vandtårnsområdet og Frydenlund er på en helbredsbeholdning overførselsindkomst (primært førtidspension) mod 11,1 % i Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet. Og at andelen af unge fra Frydenlund og Vandtårnsområdet i 5.-10. klasse, der ikke er tilknyttet et kommunalt fritidstilbud, er 79,5 % mod 70,9 % for samme aldersgruppe i Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet (Kilde: BoSocData – marts 2016). At en meget stor andel af de unge ikke er tilknyttet et kommunalt fritidstilbud betyder i praksis, at mange i stedet vil forsamles på gaden med (oplevet) utryghed til følge.

Det er erfaringen fra det boligsociale arbejde, at beboeraktiviteter, der fokuserer på det positive møde imellem forskellige beboergrupper – ikke mindst fælles aktiviteter for ældre beboere med dansk oprindelse og unge beboere med anden etnisk oprindelse – har en positiv effekt på områdernes sammenhængskraft, tryghed og trivsel. Det er også erfaringen, at en tillidsskabende tilgang til de unge, hvor de inddrages og tager medansvar for områdets oplevede tryghed har effekt.

Formål og mål

- At øge trygheden (forstået som forebyggelse og reduktion af kriminalitet og uro samt forbedret oplevet tryghed) og trivslen (forstået som områdets sammenhængskraft og attraktionsværdi) i Frydenlund og Vandtårnsområdet.
- At medborgerskabet og naboskabet i Frydenlund og Vandtårnsområdet forbedres
- Styrkelse af de unges aktive fritidsliv og brobygning til kommunale klubtilbud

Succeskriterier (lokalt opstillede målinger):	Datakilde:
Andelen af beboere, der oplever Vandtårnsområdet og Frydenlund som utrygge, falder i løbet af projektperioden (succeskriterie fastsættes på baggrund af Landbyggefondens tværgående evaluering, primo 2018).	Tryghedsmåling foretaget i forbindelse med Landbyggefondens tværgående evaluering.
Andelen af husstande, der årligt fraflyttes, skal falde til maksimalt 10 % i løbet af projektperioden	BoSocData.

(11,9 % i 2016)	
Andelen af 10-17 årige beboere i Vandtårnsområdet/Frydenlund, som er blevet sigtet mindst én gang for overtrædelser af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer skal løbende igennem projektperioden nærme sig gennemsnitsniveauet for Aarhus Kommune. (I 2016 var tallet 1,6 % for Frydenlund/Vandtårnsområdet og 0,9 % for Aarhus Kommune).	Landsbyggefondens boligsociale data.
Andelen af unge fra Frydenlund og Vandtårnsområdet i alderen 5.-10. klasse, der ikke er tilknyttet et kommunalt fritidstilbud, skal i løbet af projektperioden løbende nærme sig gennemsnitsniveauet for Aarhus Kommune. (Aarhus Kommunes gennemsnit i 2016 var 70,9 % mod 79,9 % i Frydenlund/Vandtårnsområdet).	BoSocData.

5.2 Kriminalpræventiv indsats

Problemkompleks for indsatsområdet

Der arbejdes (jf. Aarhus Kommunes og boligorganisationernes fælles strategi for udsatte boligområder) ikke specifikt med en kriminalpræventiv indsats.

Formål og mål

Succeskriterier (lokalt opstillede målinger):	Datkilde:

5.3 Uddannelse og beskæftigelse

Problemkompleks for indsatsområdet

Manglende tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet udgør en kerneudfordring for en væsentlig del af beboerne i Frydenlund og Vandtårnsområdet. Aktuelt står 1.051 voksne i alderen 18-64 år uden for arbejdsmarkedet svarende til 36,5 % af beboerne. I Aarhus Kommune som helhed er den tilsvarende andel 17 % (kilde: BoSocData – marts 2016). Også hvad angår ungegruppen er uddannelses- og beskæftigelsesgraden relativt lav. 13,6 % af de unge i alderen 20-24 år i Frydenlund og Vandtårnsområdet har hverken gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse. I Aarhus Kommune er det tilsvarende tal 7,4 %. Den manglende uddannelse vil forventeligt

resultere i manglende eller ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet på sigt. (Kilde: Landsbyggefondens boligsociale data.) Som et udtryk for udfordringen for de 15-17-årige kan aflæses karaktergennemsnittet i dansk og matematik for elever i 9. klasse. I Frydenlund og Vandtårnsområdet var karaktergennemsnittet 6,0 i 2016 (bedre end de foregående år) mod 7,4 i Aarhus Kommune. Årsagen hertil skal blandt andet findes i, at der i Frydenlund og Vandtårnsområdet bor mange børn med enlige forældre (der er 378 børn af enlige forsørgere i Frydenlund og Vandtårnsområdet (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017)). Der er også mange forældre udenfor arbejdsmarkedet og forældre uden gode danskundskaber (andelen af beboere med ikke vestlig herkomst er 40,8 % i Frydenlund og Vandtårnsområdet). Mange børn og unge får ikke den nødvendige støtte til lektielæsning og eksamensforberedelse i hjemmet. Dertil kommer, at den individuelle UU-vejledning på folkeskolerne i dag målrettes de "aktivitetsparate", der har mest brug for vejledningen. Det er dog erfaringen fra job- og uddannelsesvejledningen i 2014-2017, at også mange uddannelsesparate 15-17-årige har brug for individuel uddannelsesvejledning og en helhedsorienteret støtte til skiftet fra folkeskole og videre i uddannelsessystemet. Der er således fokus på samarbejdet mellem skolernes UU-vejledning og den boligsociale helhedsplans UU-vejledning i 2018-2022.

Aarhus Kommune, Unge & Uddannelse/UU, og boligorganisationerne i Frydenlund og Vandtårnsområdet ønsker at fokusere den boligsociale beskæftigelsesindsats 2018-2022 på gruppen af 15-30-årige. Nedenstående tabel, der et særtræk foretaget af Jobcenter Aarhus, afdækker variationen i de 18-30-åriges arbejdsmarkeds- og uddannelsestilknytning.

Særtræk – Jobcenter Aarhus. April 2017. Frydenlund og Vandtårnsområdet	18-30 år
2.1 Dagpengemodtagere	79
2.10 Ledige selvforsørgende	1
2.11 Rehabiliterende	2
2.12 Uddannelseshjælpsmodtagere (uddannelsesparate)	24
2.12 Uddannelseshjælpsmodtagere (åbenlys uddannelsesparate)	12
2.13 Uddannelseshjælpsmodtagere (aktivitetsparate)	47
2.14 Borgere i jobafklaring	3
2.2 Kontanthjælpsmodtagere (jobparate)	5
2.3 Kontanthjælpsmodtagere (aktivitetsparate)	8
2.4 Forrevalider	4
2.4 Revalider	2
2.5 Sygedagpengemodtagere	4
2.6 Førtidspensionister	
2.7 Fleksjobansatte	2
2.7 Ledighedsydelsesmodtagere	1
Beskæftigede	3
Borgere i seniorjob	
I3 Selvforsørgende i integrationsprogram	7
I4 Indvandrere i introduktionsforløb	3
IY2.3 Integrationsydelsesmodtagere (aktivitetsparate)	
IYI1 Integrationsydelsesmodtagere i integrationsprogram (jobparate)	3

IYI2 Integrationsydelsesmodtagere i integrationsprogram (aktivitetsparate)	1
Uden ydelse	1
Voksenelever	4
Øvrige	11
Hovedtotal	227

Som det fremgår af ovenstående særtræk, er gruppen af 18-30-årige i Frydenlund og Vandtårnsområdet med en sag i jobcentret meget sammensat. Fagligt og socialt er de unge stillet forskelligt. Derfor er det også en fleksibel og håndholdt beskæftigelsesindsats, der er behov for i Frydenlund og Vandtårnsområdet. En beskæftigelsesindsats, der i tæt koordinering med den kommunale sagsbehandling har mulighed for at møde de ledige unge med tæt opfølgning og en helhedsorienteret indsats. Indsatsen vil have et særligt fokus på de uddannelsesparate, som vurderes at kunne gå i gang med ordinær uddannelse i løbet af et år, men som aktuelt har barrierer af forskellig art – fx ustabil mødeaktivitet, uafklarede diagnoser, plettet straffeattest, faglige udfordringer. I forhold til denne målgruppe har vi gode erfaringer med samarbejdet med de kommunale sagsbehandlere. Alle ledige i aldersgruppen indgår imidlertid i målgruppen. Og det samme gør den store gruppe unge, der ikke har en sag i Jobcenteret – fx fordi de er tilmeldt en ungdomsuddannelse – men som ikke desto mindre oplever udfordringer i uddannelsesforløbet og måske er frafaldstruede. Denne gruppe (mørketal) tilbydes sparring, opbakning, studiestøtte.

Formål og mål

- At flere af de 15-30-årige beboere i Frydenlund og Vandtårnsområdet gennemfører en ungdomsuddannelse og færre kommer på offentlig forsørgelse

Succeskriterier (lokalt opstillede målinger):	Datakilde:
Karaktergennemsnittet i dansk og matematik for 9. klasses elever med bopæl i Frydenlund og Vandtårnsområdet skal igennem projektperioden løbende nærme sig gennemsnitniveauet for Aarhus Kommune. Forskellen i karaktergennemsnittet er i 2016 1,4.	Landsbyggefondens boligsociale data.
Andelen af 20-24 årige beboere i Frydenlund og Vandtårnsområdet, der ikke har gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse, skal løbende over projektperioden nærme sig gennemsnitstallet for Aarhus Kommune (i 2016 er tallet 13,6 % for Frydenlund/Vandtårnsområdet og 7,4 % for Aarhus Kommune).	Landsbyggefondens boligsociale data.
Andelen af 20-24-årige offentligt forsørgede skal løbende over projektperioden nærme sig gennemsnitstallet for Aarhus Kommune (i 2016 er tallet 10,6 % for Frydenlund/Vandtårnsområdet og 6,0 % for Aarhus Kommune).	Landsbyggefondens boligsociale data.
Andelen af 30-34 årige beboere i Frydenlund og Vandtårnsområdet, som har grundskole som	Landsbyggefondens boligsociale

højeste fuldførte uddannelse og ikke er i gang med en uddannelse, skal løbende over projektperioden nærme sig gennemsnitstallet for Aarhus Kommune (i 2016 er tallet 17,8 % for Frydenlund/Vandtårnsområdet og 9 % for Aarhus Kommune).	data.
---	-------

5.4 Forebyggelse og forældreansvar

Problemkompleks for indsatsområdet

Der bor 376 børn i alderen 0-5 år i Frydenlund og Vandtårnsområdet (Kilde: BoSocData – marts 2016). Andelen af 1-5-årige børn, som anvender dagtilbud, er i Frydenlund og Vandtårnsområdet 88 % mod 92,6 % for Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017). Det er vigtigt for alle børn – men ikke mindst for børn, der vokser op i hjem, hvor der ikke tales dansk – at blive tilknyttet et dagtilbud. Andelen af børn i alderen 0-6 år i Frydenlund og Vandtårnsområdet, der er indvandrere eller efterkommere af indvandrere, er 42,8 % mod 15,3 % i Aarhus Kommune (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017). Bag dette tal gemmer sig en sammensat gruppe, hvoraf langt størstedelen heldigvis klarer sig godt. Det er dog også erfaringen fra det boligsociale arbejde, at der i Frydenlund og Vandtårnsområdet bor en større gruppe familier med utilstrækkelig viden om muligheder, rettigheder og forventninger til børneopdragelse og skole- og institutionsgang i en dansk kontekst, ligesom der i området bor mange børn i familier med enlige forsørgere. 34,2 % af børnene i Frydenlund og Vandtårnsområdet vokser op i familier, hvor der kun er én forsørger. I Aarhus Kommune gennemsnitligt betragtet er tallet 20,2 %. (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017). De børn i Frydenlund/Vandtårnsområdet, der er tilmeldt dagtilbud eller SFO, kommer i højere grad fra økonomisk trængte familier. 21,7 % af børnene har økonomisk friplads, hvorimod det tilsvarende tal for Aarhus Kommune er 7,6 %. (Kilde: BoSocData – marts 2016). Dagtilbudsområdet arbejder løbende med den udfordring, at mange tosprogede børn først indskrives i institution kort før deres børnehavestart. Andelen af børn med foranstaltninger er specielt høj i Kalmargade – 13,8 % mod 3,1 % i Aarhus Kommune (Kilde: BoSocData – marts 2016). Endelig kan bemærkes, at 74,9 % af de 6-9-årige i Vandtårnsområdet og Frydenlund er tilknyttet kommunalt dagtilbud, hvorimod tallet er 79,9 % for Aarhus Kommune samlet betragtet (Kilde: Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017. Dette tal er dog sidst opgjort i 2015.)

Sundhedsplejen tildeler ressourcer til skoledistrikterne på baggrund af en række sociale indikatorer (beskæftigelse, indkomsterstøttende ydelser, indkomst, uddannelse, andelen af tosprogede og skoledistriktsstørrelse). I tabellen herunder fremgår tildelingen af midler til de fem skoledistrikter, der til sammen dækker Vandtårnsområdet og Frydenlund.

	Skoledistriktsnavn	Tildelt kroner 2017	Afvigelse fra den gennemsnitlige kronetildeling
	Møllevangskolen	31.526	36%
	Hasle Skole	153.918	175%

	Katrinebjergskolen	32.447	37%
	Skovvangskolen	12.687	14%
	Vorrevangskolen	35.003	40%

Så længe afvigelsen i procent af den gennemsnitlige krone-tildeling er positiv, gives der flere ressourcer, end hvad der gennemsnitligt tildeles til alle skoledistrikter ud fra de sociale kriterier. Alle skoledistrikter, der dækker Vandtårnsområdet og Frydenlund, tildeles flere ressourcer til sundhedspleje end "gennemsnitsskoleområdet" i Aarhus Kommune.

Beboernes fysiske og mentale sundhed og trivsel, uddannelse og beskæftigelse, samt deltagelse i fællesskaber har betydning for tidlige forebyggende og rettidige indsatser målrettet at mindske den sociale ulighed i sundhed. Familier, der lever sundt og trives – fysisk såvel som mentalt – er bedre stillet i relation til, at børnene og de unge trives, lærer og udvikler sig og ligeledes i forhold til, at den enkelte gavner fællesskabet og fællesskabet gavner den enkelte. Den fysiske og mentale sundhed og trivsel har indflydelse på familiens ressourcer til at imødegå personlige og sociale udfordringer og at bidrage til et aktivt naboskab og medborgerskab. Det er erfaringen fra det boligsociale arbejde, at der er markante udfordringer med den fysiske og mentale sundhedstilstand for en relativt stor gruppe af beboere i Frydenlund og Vandtårnsområdet. Udfordringen bliver mest tydelig for den ældre beboergruppe, hvor mange oplever ensomhed og isolation. Livsstilsudfordringerne er ligeledes påtrængende i mange familier. Det tilgængelige datamateriale på sundhedsområdet er imidlertid ikke dybdegående. Vi indgår derfor i et samarbejde mellem Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg, Aarhus Kommune, områdets almene boligorganisationer og Steno Diabetes Center Copenhagen i forbindelse med opstarten af helhedsplanen om at gennemføre en lokalsamfundsanalyse. Analysen skal afdække sundheds- og trivselsudfordringer i Vandtårnsområdet og Frydenlund i et familie og 0-100-års-perspektiv med særligt fokus på beboerne med store sundhedsudfordringer. Efter at lokalsamfundsanalysens resultater og anbefalinger foreligger, fastlægges succeskriterier, detaljerede mål og aktivitetsportefølje for en fremskudt sundhedsindsats.

Formål og mål

- Øget forståelse for det at være småbørnsfamilie i Frydenlund, Vandtårnsområdet og Aarhus.
- Flere børn i dagtilbud
- Bedre familietrivsel (færre foranstaltninger) i Frydenlund og Vandtårnsområdet

Succeskriterier (lokalt opstillede målinger):

Datakilde:

Andelen af 1-5 årige, som anvender dagtilbud, skal i løbet af projektperioden løbende nærme sig gennemsnitsniveauet for Aarhus Kommune (Aarhus Kommunes gennemsnit i 2017 er 92,6 % mod 88 % i Frydenlund/Vandtårnsområdet).

Danmarks Statistiks Nøgletal på Boligområder – 2017.

Andelen af børn og unge i Kalmargade med dag/døgnforanstaltninger skal i løbet af projektperioden løbende nærme sig gennemsnitsniveauet for Aarhus Kommune (13,8 % af børnene 0-17 år havde i 2016 en

BoSocData

foranstaltning mod 3,1 % i Aarhus Kommune).	
Der opstilles primo 2018 et succeskriterie for familiernes sundhed på baggrund af den gennemførte lokalsamfundsanalyse.	Lokalsamfundsanalysen

6. Lokal evaluering og løbende opfølgning

Der følges løbende op på succeskriterierne i den strategiske aftale og i delaftalerne. Dette sker i samarbejdsrelationerne imellem den boligsociale leder og de involverede kommunale samarbejdspartnere. Herudover afrapporteres kvartalsvis for aktiviteternes fremdrift til de boligsociale styregrupper, der varetager den videre afrapportering til bestyrelsen. Én gang årligt udgives en årsrapport, der godkendes af de boligsociale styregrupper og fremsendes til alle interessenter i helhedsplanen.

I forbindelse med den fremskudte sundhedsindsats ønsker vi at basere indsatsen og målstyringen på et stærkere datagrundlag end det forhåndenværende. Derfor planlægges en lokalsamfundsanalyse (i samarbejde med MSO og Steno). Lokalsamfundsanalysen er forankret i og finansieret af MSO.

7. Ressourcer i den boligsociale indsats

I skemaet nedenfor anføres hovedtallene fra finansieringsdelen af budgettet for den boligsociale indsats.

Organisation	Finansiering
Landsbyggefonden	16.617.250 kroner
Lokal medfinansiering	9.166.250 kroner
Samlet budget for den boligsociale indsats	25.783.500 kroner

8. Samspil med øvrige tiltag og områdebaserede indsatser

Den boligsociale indsats i Frydenlund og Vandtårnsområdet bliver i 2018-2022 – på grund af områdets geografiske spredning og infrastrukturelle adskillelse – placeret på 4 destinationer (lokaler) i Frydenlund og Vandtårnsområdet. De enkelte boligsociale aktiviteter kommer til at foregå i tæt koordinering med beboerdemokratiet og med de lokale institutioner og foreninger samt med Aarhus Kommune. Enhver aktivitet tilrettelægges således, at der er sammenhæng til den kommunale kernerdrift. Således udgør aktiviteterne et supplement og ikke et parallelt tiltag til det, kommunen i forvejen gør. Indsatsen koordineres – som beskrevet i afsnittet om organisering – både på strategisk niveau og i relation til den daglige opgaveløsning tæt med samarbejdspartnere. Tre af de ansatte i helhedsplanen bliver formelt ansat i Aarhus Kommune, men med placering i Frydenlund og Vandtårnsområdet og med den

boligsociale leder som daglig leder – dette for netop at bidrage til samspillet med de områdebaserede indsatser og den kommunale kernetrift.

9. Underretning

Helhedsplanens parter forpligter sig gensidigt til at underrette hinanden (de relevante samarbejdspartnere) om hændelser af væsentlig betydning for helhedsplanens gennemførelse (som aftalt og beskrevet i den strategiske aftale og delaftalerne).

10. Konflikt håndtering

Det er et fælles ansvar for samarbejdsparterne, at helhedsplanens indsatser igangsættes og realiseres som beskrevet i den strategiske aftale og delaftalerne. Den boligsociale leder er ansvarlig for, at bestyrelsen, de boligsociale styregrupper og de involverede boligorganisationer og Landsbyggefonden underrettes i tilfælde af, at de påtænkte indsatser i væsentlig grad ikke kan gennemføres som tiltænkt. I tilfælde af uoverensstemmelse imellem samarbejdsparterne er Boligkontoret Århus (den boligsociale leder) ansvarlig for at adressere uoverensstemmelsen og skabe en platform for håndteringen af denne. I tilfælde af fortsat uoverensstemmelse kan enhver af helhedsplanens parter rejse sagen for bestyrelsen.

11. Revision af samarbejdsaftalen

Revision af den strategiske samarbejdsaftale kræver godkendelse i Landsbyggefonden